

I

Lorsque j'avais six ans j'ai vu, une fois, une magnifique image, dans un livre sur la Forêt Vierge qui s'appelait «Histoires Vécues».* Ça représentait un serpent boa qui avalait un fauve. Voilà la copie du dessin.

On disait dans le livre : «Les serpents boas avalent leur proie tout entière, sans la mâcher. Ensuite ils ne peuvent plus bouger et ils dorment pendant les six mois de leur digestion.»

J'ai alors beaucoup réfléchi sur les aventures de la jungle et, à mon tour, j'ai réussi, avec un crayon de couleur,** à tracer mon premier dessin. Mon dessin numéro 1. Il était comme ça :

J'ai montré mon chef d'oeuvre aux grandes personnes et je leur ai demandé si mon dessin leur faisait peur.

Elles m'ont répondu : «Pourquoi un chapeau ferait-il peur ?»

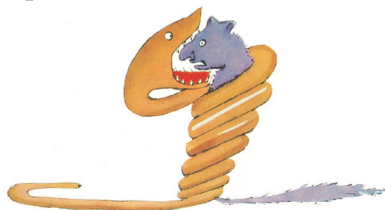
Mon dessin ne représentait pas un chapeau. Il représentait un serpent boa qui digérait un éléphant. J'ai alors dessiné l'in-

* Každé trochu složitější souvětí je třeba rozbít na kusy a pak znovu složit, protože právě na něm se nejvíc projeví rozdíly mezi oběma jazyky. Pro příklad, jak by vypadala tato věta, kdybychom ji přeložili sice věcně správně, ale dodrželi původní strukturu: „Když mi bylo šest let, viděl jsem jednou úžasný obrázek, v knize o pralese, která se jmenovala Příběhy ze života.“ Šlo by to? Šlo. Bylo by to hezké? Nebylo.

** Když budete hledat „crayon“ nebo „crayon de couleur“, ve většině slovníků najdete všechno možné, jen ne slovo „pastelka“. Přesto je to dobré řešení, protože živé a přirozené jazykové realie text vždycky občerství.

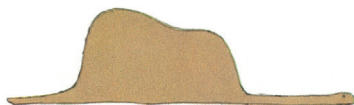
I

Jednou, když mi bylo šest, četl jsem si knihu o pralese, která se jmenovala Příběhy ze života, a viděl jsem tam úžasný obrázek. Byl na něm hroznýš, jak polyká šelmu. Tady máte kopii toho obrázku.

V knize se psalo: Hroznější polykají kořist vcelku, nerozkoušou ji. Potom se nemůžou hýbat, půl roku jenom tráví a spí.

Hodně jsem pak přemýšlel o tom, jak je život v džungli dobrodružný, a i mně se podařilo namalovat barevnou pastelkou první obrázek. Obrázek číslo jedna. Vypadal takhle:

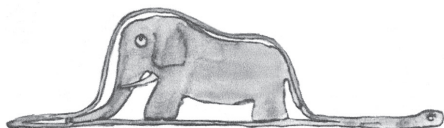

Ukázal jsem to veledílo dospělým a zeptal se, jestli jim nahání strach.

Odpovídali mi: „Proč by měl klobouk nahánět strach?“

Na mém obrázku nebyl klobouk. Byl tam hroznýš, který zrovna tráví slona. Nakreslil jsem tedy vnitřek

térieur du serpent boa, afin que les grandes personnes puissent comprendre. Elles ont toujours besoin d'explications. Mon dessin numéro 2 était comme ça :

Les grandes personnes m'ont conseillé de laisser de côté les dessins de serpents boas ouverts ou fermés, et de m'intéresser plutôt à la géographie, à l'histoire, au calcul et à la grammaire. C'est ainsi que j'ai abandonné, à l'âge de six ans, une magnifique carrière de peinture. J'avais été découragé par l'insuccès de mon dessin numéro 1 et de mon dessin numéro 2. Les grandes personnes ne comprennent jamais rien toutes seules, et c'est fatigant, pour les enfants, de toujours leur donner des explications.

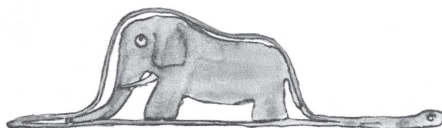
J'ai donc dû choisir un autre métier et j'ai appris à piloter des avions. J'ai volé un peu partout dans le monde.* Et la géographie, c'est exact, m'a beaucoup servi. Je savais reconnaître, du premier coup d'oeil, la Chine de l'Arizona. C'est utile, si l'on est égaré pendant la nuit.

J'ai ainsi eu, au cours de ma vie, des tas de contacts avec des tas de gens sérieux. J'ai beaucoup vécu chez les grandes personnes. Je les ai vues de très près. Ça n'a pas trop amélioré mon opinion.

Quand j'en rencontrais une qui me paraissait un peu lucide, je faisais l'expérience sur elle de mon dessin no. 1 que j'ai toujours conservé. Je voulais savoir si elle était vraiment compréhensive. Mais toujours elle me répondait : «C'est un chapeau.» Alors je ne lui parlais ni de serpents boas, ni de forêts vierges, ni d'étoiles. Je me mettais à sa portée. Je lui parlais de bridge, de golf, de politique et de cravates. Et la grande personne était bien contente de connaître un homme aussi raisonnable.

* Kdybychom „j'ai volé partout“ přeložili opravdu „přesně“, napsali bychom spíš „létal jsem všude“. Ale každý jazyk má silné stránky a slabiny někde jinde; silnou stránkou češtiny je tvůrčí používání slovesných předpon. Máme o ně překlad v zájmu „přesnosti“ ochudit? Ne: „zlétal jsem celý svět“.

hroznýše, aby tomu dospělí rozuměli. Vždycky se jim všechno musí vysvětlovat. Můj obrázek číslo dvě vypadal takhle:

Dospělí mi radili, abych nechal být obrázky otevřených i zavřených hroznýšů a místo toho se zajímal o zeměpis, dějepis, počty a mluvnicki. Proto jsem v šesti letech ukončil skvělou malířskou dráhu. Odradil mě neúspěch svých obrázků číslo jedna a číslo dvě. Dospělí nikdy nic nepochopí sami od sebe – a pro děti je únavné jim pořád dokola všechno vysvětlovat... Musel jsem si tudíž vybrat jiné povolání. Naučil jsem se pilotovat a zlétal jsem skoro celý svět.

A opravdu mi zeměpis náramně posloužil. Na první pohled jsem dokázal odlišit Čínu od Arizony. Což se hodí, třeba když se v noci ztratíte.

Jak život šel, potkával jsem spoustu seriózních lidí. Něco jsem se nabydlel u nejrůznějších dospělých. Viděl jsem je hodně zblízka. Názor jsem na ně ale nijak zvlášť nezměnil.

Když jsem se setkal s někým, kdo mi připadal vcelku při smyslech, vyzkoušel jsem na něm obrázek číslo jedna, který jsem nosil pořád u sebe. Chtěl jsem vědět, jestli je ten dospělý opravdu tak chápavý. Jenže vždycky odpovídali stejně: „To je klobouk.“ A tak jsem jim už nevykládal ani o hroznýších, ani o pralesech, ani o hvězdách. Přizpůsobil jsem se jim. Mluvil jsem s nimi o bridži, o golfu, o politice a o kravatách. A dospělí byli velice spokojení, že poznali někoho tak rozumného.